EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

ماذا بعد رمضان؟

Mādhā Baʿda Ramaḍān?

CE URMEAZĂ DUPĂ RAMADAN?

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Ce urmează după Ramadan?

ماذا بعد رمضان؟

Mādhā Baʿda Ramaḍān?

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: ماذا بعد رمضان؟
Ediția I
© 2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Text arab coranic: Tanzil Project, text Uthmani v1.1, © 2007–2026, CC BY 3.0 · https://tanzil.net.
Ediția-sursă: ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr, Mādhā Baʿda Ramaḍān?, broșura arabă din biblioteca autorului.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Ce urmează după Ramadan?

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Fără îndoială, orice om care a postit în luna Ramadan și orice om care s-a rugat în nopțile ei nădăjduiește ca postul și rugăciunea sa să fie fapte drepte și primite, iar strădania sa să fie răsplătită. El Îl roagă stăruitor pe Allah să îi împlinească această cerere și să îi desăvârșească această dorință.

Primirea faptelor are semne care o arată, dovezi care o indică și însușiri care dau nădejde că dorința s-a împlinit. Printre acestea este ca omul să se afle, după Ramadan, într-o stare mai bună decât înainte: să fie mai bun în bine, în statornicie și în ascultare; să se îndrepte spre adorare cu dorință și râvnă; să păzească obligațiile; să împlinească rugăciunile în moschei, împreună cu obștea; să iubească binele, să îl facă și să îl poruncească; să urască răul, să se ferească de el și să îi avertizeze pe ceilalți împotriva lui.

Cât despre cel a cărui stare după Ramadan este ca înainte sau mai rea, care stăruie în rătăcire și în neascultare, este leneș și nepăsător în împlinirea obligațiilor și se afundă în cele interzise, întorcându-se de la bine, acestea sunt semne de pierdere și dovezi că nu a dobândit câștigul. Nu a folosit timpul din vremea ascultării, nu a căutat revărsările de har în vremea darurilor și nu I-a cerut lui Allah iertare, împlinind mijloacele ei, în luna iertării și a mulțumirii Sale. Cât de mare îi este pierderea, cât de grea nenorocirea și cât de înfricoșătoare îi sunt urmarea și pedeapsa!

Adorarea de-a lungul întregului an

Luna binecuvântată a Ramadanului a fost un prilej măreț de a ne deprinde cu ascultarea, de a ne strădui în adorare și de a ne întrece în fapte bune. Este urât ca musulmanul să părăsească adorarea după încheierea acestei luni nobile, așa cum se întâmplă cu unii oameni care nu Îl cunosc pe Allah și nu Îl adoră decât în Ramadan. Acestora li se spune:

Tu, care ai aflat în Ramadan că ai un Stăpân pe Care trebuie să Îl adori, să Îl asculți, să te temi de El și să nădăjduiești în El, cum L-ai uitat după Ramadan?

Tu, care ai aflat în Ramadan că Allah ți-a impus cele cinci rugăciuni în moschei, cum ai ajuns să nu mai știi aceasta sau să te prefaci că nu știi după Ramadan?

Tu, care ai aflat în Ramadan că Allah ți-a interzis păcatele, cum ai uitat aceasta după Ramadan?

Tu, care ai aflat în Ramadan că înaintea ta se află Raiul și Focul, răsplata și pedeapsa, cum ai devenit nepăsător față de acestea după Ramadan?

Voi, care umpleați moscheile în Ramadan și recitați Coranul, cum au rămas moscheile goale de voi și cum ați părăsit Coranul după Ramadan?

De mirare sunt oamenii care nu Îl cunosc pe Allah decât în Ramadan și nu se tem de El decât în Ramadan! Unul dintre înaintași a fost întrebat despre starea unor oameni asemenea lor și a spus: *„Răi oameni sunt cei care nu Îl cunosc pe Allah decât în Ramadan!"*

Stăpânul tuturor lunilor este Unul. Stăpânul Ramadanului este și Stăpânul lunilor Shawwāl, Shaʿbān și al tuturor celorlalte luni. Musulmanul are datoria să Îl adore pe Allah și să se ferească de neascultarea Sa în orice timp și în orice împrejurare, după cum El a spus:

﴿وَٱعۡبُدۡ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأۡتِيَكَ ٱلۡيَقِينُ﴾

Și adoră-L pe Domnul tău până când îți vine certitudinea!

Coran, al-Ḥijr 15:99

Adică stăruie în adorarea lui Allah și în întoarcerea către El de-a lungul întregii tale vieți, până când îți vine moartea și ți se încheie viața de aici. Viața omului Îi aparține lui Allah, iar Allah voiește ca robul să o umple cu ascultarea și adorarea Sa, nu cu altceva. El a spus:

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

Spune: „Rugăciunea mea, jertfa mea, viața mea și moartea mea Îi aparțin lui Allah, Stăpânul lumilor.”

Coran, al-Anʿām 6:162

Cel care își ocupă timpul, viața, sănătatea, răgazul, puterea, tinerețea, mintea, gândul, inima, limba și celelalte mădulare cu altceva decât ceea ce Allah a poruncit ori Trimisul Său ﷺ a prescris — un act obligatoriu, unul recomandat sau unul îngăduit prin care intenționează să se apropie de Allah — își face rău și se nedreptățește amarnic. În Ziua Învierii va avea parte de regret, pierdere și căință pe măsura nepăsării și a risipei sale. Cel care păzește un lucru și stăruie în el va muri în acea stare și va fi înviat în ea.

Statornicie până la moarte

Aceasta este rânduiala lui Allah în privința făpturilor Sale. De aceea, El le-a cerut robilor și apropiaților Săi să stăruie în Islam, în rânduielile și în ritualurile lui, până când mor. Allah Preaînaltul a spus:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

O, voi care credeți, temeți-vă de Allah așa cum I se cuvine și să nu muriți decât musulmani!

Coran, Āl ʿImrān 3:102

Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus: „Păstrați Islamul în starea voastră de sănătate și de siguranță, ca să muriți în el. Cel Generos a rânduit, prin mărinimia Sa, ca acela care trăiește într-o anumită stare să moară în ea, iar cel care moare într-o anumită stare să fie înviat în ea. Căutăm adăpost la Allah de contrariul acesteia!”[1]

Imamul Aḥmad, al-Tirmidhī, Ibn Mājah și alții au relatat de la Mujāhid că oamenii înconjurau Kaʿbah, în timp ce Ibn ʿAbbās stătea și avea un toiag cu capătul încovoiat. El a spus: *„Trimisul lui Allah ﷺ a spus:”*

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾ وَلَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنَ الزَّقُّومِ قَطَرَتْ لَأَمَرَّتْ عَلَى أَهْلِ الْأَرْضِ عَيْشَهُمْ فَكَيْفَ مَنْ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا الزَّقُّومُ

„O, voi care credeți, temeți-vă de Allah așa cum I se cuvine și să nu muriți decât musulmani! Dacă o picătură de zaqqūm ar cădea, le-ar amărî viața locuitorilor pământului. Atunci, cum va fi cu cei care nu au altă hrană decât zaqqūm?”[2]

1 Tafsīr Ibn Kathīr, interpretarea versetului Āl ʿImrān 102, vol. 2, p. 87.

2 Al-Musnad (2735), al-Tirmidhī (2585) și Ibn Mājah (4325). Formularea îi aparține imamului Aḥmad.

Religia și binele vieții

Printre rugile cuprinzătoare se află și cuvintele lui Yūsuf, pacea fie asupra lui:

﴿أَنتَ وَلِيِّۦ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ تَوَفَّنِى مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِى بِٱلصَّٰلِحِينَ﴾

Tu ești Ocrotitorul meu în această lume și în Viața de Apoi. Dă să mor musulman și alătură-mă celor drepți!

Coran, Yūsuf 12:101 (fragment)

Nu există îndreptare, fericire, siguranță sau liniște în această lume decât prin ținerea de această religie și prin respectarea tuturor învățăturilor, rânduielilor și îndrumărilor sale. Binele vieții lumești este legat de binele religiei. De aceea, Profetul ﷺ le-a adunat în ruga sa și a spus:

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي، وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي فِيهَا مَعَادِي، وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ

„O, Allah, îndreaptă-mi religia, care este ocrotirea treburilor mele! Îndreaptă-mi viața lumească, în care se află traiul meu! Îndreaptă-mi Viața de Apoi, în care se află întoarcerea mea! Fă ca viața să îmi sporească orice bine, iar moartea să îmi fie odihnă de orice rău!”[3]

Profetul ﷺ începea luna rostind ruga cunoscută la vederea lunii noi:

اللَّهُمَّ أَهِلَّهُ عَلَيْنَا بِالْيُمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ، رَبِّي وَرَبُّكَ اللَّهُ

„O, Allah, fă ca luna aceasta să ne răsară cu binecuvântare și credință, cu siguranță și Islam! Domnul meu și Domnul tău este Allah.”[4]

Prin aceasta, el arăta legătura strânsă dintre siguranță, credință, ocrotire și Islam. Este ca și cum ar spune: *„Dacă omul dorește să trăiască în siguranță și ocrotire în luna sa și în restul vieții sale, să se țină de Islam și să trăiască în credință.”*

3 Relatat de Muslim (2720).

4 Relatat de al-Tirmidhī (3451).

Celui care crede în Allah, se ține de Legea pe care El i-a revelat-o Profetului Său ﷺ și nu o întinează cu asociere, necredință, inovație sau păcate, Allah i-a făgăduit siguranță, ocrotire și călăuzire, atât în această lume, cât și în Ziua Învierii. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمۡ يَلۡبِسُوٓاْ إِيمَٰنَهُم بِظُلۡمٍ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡأَمۡنُ وَهُم مُّهۡتَدُونَ﴾

Cei care cred și nu își amestecă credința cu nedreptate, aceia au parte de siguranță și ei sunt călăuziți.

Coran, al-An'ām 6:82

El, slăvit fie El, a mai spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسۡتَقَٰمُواْ تَتَنَزَّلُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُواْ وَلَا تَحۡزَنُواْ وَأَبۡشِرُواْ بِٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ نَحۡنُ أَوۡلِيَآؤُكُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ ۖ وَلَكُمۡ فِيهَا مَا تَشۡتَهِيٓ أَنفُسُكُمۡ وَلَكُمۡ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ نُزُلًا مِّنۡ غَفُورٖ رَّحِيمٖ وَمَنۡ أَحۡسَنُ قَوۡلٗا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ﴾

Cu adevărat, asupra celor care spun: „Domnul nostru este Allah”, apoi rămân statornici, coboară îngerii: „Nu vă temeți și nu vă întristați, ci primiți vestea bună a Raiului care v-a fost făgăduit! Noi suntem ocrotitorii voștri în viața lumească și în Viața de Apoi. Acolo veți avea ceea ce vă doresc sufletele și veți avea ceea ce veți cere: o primire de la Cel Iertător, Îndurător.” Cine este mai bun în vorbire decât cel care cheamă la Allah, face fapte bune și spune: „Eu sunt dintre musulmani”?

Coran, Fuṣṣilat 41:30–33

El, slăvit fie El, a mai spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُواْ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا جَزَآءًۢ بِمَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ﴾

Cu adevărat, cei care spun: „Domnul nostru este Allah”, apoi rămân statornici, nu vor avea nicio teamă și nu se vor întrista. Aceia sunt locuitorii Raiului, în care vor rămâne veșnic, ca răsplată pentru ceea ce făceau.

Coran, al-Aḥqāf 46:13–14

Muslim a relatat de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

فَمَنْ أَحَبَّ أَنْ يُزَحْزَحَ عَنِ النَّارِ وَيَدْخُلَ الْجَنَّةَ فَلْتَأْتِهِ مَنِيَّتُهُ وَهُوَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَأْتِ إِلَى النَّاسِ الَّذِي يُحِبُّ أَنْ يُؤْتَى إِلَيْهِ

„Cel care dorește să fie îndepărtat de Foc și să intre în Rai să fie credincios în Allah și în Ziua de Apoi atunci când îl ajunge moartea și să se poarte cu oamenii așa cum i-ar plăcea să se poarte ei cu el.”[5]

Îi cerem lui Allah să ne dea viață în Islam, să ne ia viața în credință și să ne țină statornici în adevăr și călăuzire până când Îl vom întâlni.

www.al-badr.net

5 Muslim (1844).

MĀDHĀ BAʿDA RAMAḌĀN?

STATORNICIE ȘI DUPĂ LUNA POSTULUI

Adorarea lui Allah de-a lungul întregii vieți.

Shaykh ʿAbd al-Razzāq al-Badr arată semnele statorniciei după Ramadan și amintește rugile și dovezile care îl ajută pe credincios să păstreze binele și după încheierea lunii postului.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro